NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 18. septembra 2007 [1]

I — Úvod

1. So vstupom desiatich nových štátov do Európskej únie 1. mája 2004 bolo na tieto štáty rozšírené platné právo Spoločenstva, t. j. *acquis communautaire*. Rozsiahle časti tohto *acquis* však boli zverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* v deviatich nových úradných jazykoch so značným oneskorením. Celní ředitelství Olomouc (Colné riaditeľstvo Olomouc, ďalej len „colné riaditeľstvo") uložilo podniku Skoma-Lux s.r.o. (ďalej len „Skoma-Lux") sankcie z dôvodu, že tento podnik údajne porušil ustanovenia colných právnych predpisov Spoločenstva po pristúpení Českej republiky, ale pred uverejnením týchto ustanovení v českom mimoriadnom vydaní Úradného vestníka. Súdny dvor musí teraz určiť, v akom rozsahu je možné tieto právne predpisy uplatniť voči jednotlivcovi pred ich uverejnením v jeho jazyku.

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

II — Právny rámec

2. Uverejnenie sekundárneho práva je upravené hlavne článkom 254 ES. Odsek 2 tohto ustanovenia, relevantný v danom prípade, stanovuje:

„Nariadenia Rady a Komisie a smernice orgánov určené všetkým členským štátom sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie.* Nadobúdajú účinnosť v deň, ktorý je v nich stanovený alebo ak takýto deň nie je stanovený, v dvadsiaty deň po uverejnení."

3. Článok 4 nariadenia Rady č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom

hospodárskom spoločenstve [2] upravuje jazykový režim takto:

„Nariadenia a ostatné všeobecne uplatniteľné dokumenty budú vypracované v dvadsiatich úradných jazykoch.“

4. Článok 2 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia [3] (ďalej len „akt o podmienkach pristúpenia“), stanovuje, že právo Spoločenstva sa v zásade bude uplatňovať v nových členských štátoch od dátumu pristúpenia, teda od 1. mája 2004:

„Odo dňa pristúpenia budú ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred pristúpením záväzné pre nové členské štáty a budú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte.“

5. Článok 58 aktu o podmienkach pristúpenia upravuje jazykový režim a uverejnenie takto:

„Texty aktov orgánov a Európskej centrálnej banky prijatých pred pristúpením vyhotovené Radou, Komisiou alebo Európskou centrálnou bankou v českom, estónskom, maďarskom, lotyšskom, litovskom, maltskom, poľskom, slovenskom a slovinskom jazyku budú odo dňa pristúpenia autentické za rovnakých podmienok ako znenia vyhotovené v súčasných jedenástich jazykoch. Budú uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, ak boli takto uverejnené aj znenia v súčasných jazykoch.“

6. Bezprostredne po pristúpení desiatich nových členských štátov 1. mája 2004 bol uverejnený oznam vo viacerých vydaniach úradného vestníka [4]. V tlačenej verzii úrad-

2 — Ú. v. ES 1958, 17, s. 385; Mim. vyd. 01/001, s. 3.

3 — Ú. v. EÚ L 236, 2003, s. 33.

4 — Ú. v. EÚ L 169 až 174, 2004, vždy na tretej strane obálky, ďalej len „oznam pre čitateľov“.

ného vestníka, ako aj vo verzii na CD-ROM je nasledujúce znenie oznamu:

„Oznam pre čitateľov

Zvláštne vydanie Úradného vestníka Európskej únie obsahujúce znenie aktov inštitúcií a Európskej centrálnej banky prijatých pred vstupom, bude publikované v estónskom, maďarskom, lotyšskom, litovskom, maltskom, poľskom, slovenskom, slovinskom a českom jazyku. Jednotlivé časti tohto vydania budú vychádzať postupne medzi 1. májom a koncom roku 2004.

Za daných podmienok a až do uverejnenia týchto častí, elektronická verzia textov je dostupná na EUR-Lexe.

Internetovú stránku EUR-Lexu nájdete na adrese: http://europa.eu.int/eur-lex/fr/accession.html.“

7. V príslušných vydaniach úradného vestníka na internetovej stránke EUR-Lex však bola prinajmenšom dočasne uverejnená iná verzia tohto oznamu v českom jazyku, prístupná až do 25. júna 2007, ktorá bola až 1. augusta 2007 nahradená vyššie uvedenou verziou v českom jazyku. Táto prvá verzia bola označená „Oznámení Komise“, teda „Oznámenie Komisie“, a obsahovala dodatočnú vetu v druhom odseku:

„Ta po nezbytnou dobu představuje zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* podle článku 58 aktu o přistoupení z roku 2003.“

Podľa tohto ustanovenia uverejnenie na stránke EUR-Lex predstavovalo uverejnenie podľa článku 58 aktu o podmienkach pristúpenia, a to až do uverejnenia mimoriadneho vydania úradného vestníka. [5]

8. Konanie vo veci samej sa týka článku 199 ods. 1 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie

5 — Vo svojom článku s názvom „The binding force of Babel” [*EUI Working Papers Law*, 2007/06, p. 11 (= European Law reporter 2007, 110 [114])], M. Bobek cituje taktiež anglické znenie tejto vety („... and will in the meantime constitue publication in the *Official Journal of the European Union* for the purposes of Article 58 of the 2003 Act of Accession“). V odpovedi na otázku položenú na pojednávaní Komisia nepoprela existenciu tejto vety. Táto veta sa však neobjavuje ani v tlačenej verzii úradného vestníka vo francúzskom, anglickom a nemeckom jazyku, ani vo vydaní úradného vestníka na CD-Rome v českom jazyku, ani v elektronickom vydaní úradného vestníka prístupnom pri vypracovaní týchto návrhov.

Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva [6]:

„Bez dosahu na možné uplatňovanie penalizačných ustanovení, predloženie vyhlásenia colnému úradu, ktoré podpíše deklarant alebo jeho zástupca, znamená, že deklarant alebo jeho zástupca zodpovedá podľa platných ustanovení za:

— správnosť informácií uvedených vo vyhlásení,

— pravosť priložených dokumentov

a

— súlad so všetkými povinnosťami, ktoré sa týkajú prepustenia príslušného tovaru do príslušného režimu.“

9. Podľa správy Úradu pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev (OPOCE) predloženej Komisiou bol tento článok uverejnený 27. augusta 2004 v českom jazyku v pôvodnej, nezmenenej a stále platnej verzii v mimoriadnom vydaní úradného vestníka.

III — Skutkový stav a prejudiciálne otázky

10. Žalobkyňa vo veci samej, spoločnosť Skoma-Lux, dováža víno do Českej republiky a predáva ho. Colná správa jej vytýka nepresnosť viacerých colných vyhlásení k dovážanému vínu podaných medzi 11. marcom a 20. májom 2004 z dôvodu, že víno nebolo napriek zodpovedajúcim informáciám colných úradov správne zaradené v rámci kombinovanej nomenklatúry. Colná správa v Olomouci preto uložila spoločnosti Skoma-Lux pokutu. Vytýkaný colný delikt spočíva v porušení ustanovení českého colného práva a, pokiaľ ide o toto konanie, článku 199 ods. 1 nariadenia č. 2454/93.

11. Skoma-Lux napadla túto pokutu, pričom najmä uviedla, že v okamihu skutku nebol ešte článok 199 ods. 1 nariadenia č. 2454/93 riadne uverejnený v úradnom vestníku v českom jazyku.

6 — Ú. v. ES L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3. Nariadenie zmenené nariadením Komisie (ES) č. 2286/2003 z 18. decembra 2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2454/93, ktorým sa zavádzajú ustanovenia na vykonanie nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. EÚ L 343, s. 1; Mim. vyd. 02/015, s. 118).

12. Za týchto okolností sa Krajský soud v Ostravě (Česká republika), odvolací súd v Ostrave, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Je možné článok 58 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, na ktorého základe sa Česká republika stala od 1. mája 2004 členským štátom Európskej únie, vykladať tak, že členský štát môže voči jednotlivcovi uplatňovať nariadenie, ktoré nebolo v okamihu svojho uplatnenia riadne uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* v úradnom jazyku daného členského štátu?

2. V prípade zápornej odpovede na otázku číslo 1, je nevymáhateľnosť predmetného nariadenia voči jednotlivcovi otázkou výkladu alebo otázkou platnosti práva Spoločenstva v zmysle článku 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva?

3. Pokiaľ by Súdny dvor dospel k záveru, že predložená prejudiciálna otázka sa týka platnosti aktu Spoločenstva v zmysle rozsudku z 22. októbra 1987, Foto-Frost (314/85, Zb. s. 4199), je nariadenie č. 2454/93 vo vzťahu k žalobkyni a jej sporu s colnými orgánmi Českej republiky neplatné kvôli nedostatku riadneho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie* podľa článku 58 aktu o podmienkach pristúpenia?

13. Písomnej časti konania sa zúčastnili Skoma-Lux, Česká republika, Estónska republika, Lotyšská republika, Poľská republika, Švédske kráľovstvo, ako aj Komisia, pojednávania sa zúčastnili účastníci konania, ktorí predložili písomné pripomienky, s výnimkou Skoma-Lux a Estónskej republiky, pričom sa k nim pripojila aj Slovenská republika.

IV — Právne posúdenie

14. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa v podstate týka následkov v prípade neuverejnenia nariadenia Spoločenstva v určitých úradných jazykoch.

15. Predmetom prvej otázky je to, či môže členský štát uplatniť nariadenie Spoločenstva voči občanovi Únie pred tým, ako je uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* v príslušných úradných jazykoch.

16. Druhá a tretia otázka sa týkajú výlučnej právomoci Súdneho dvora rozhodovať o neplatnosti aktov inštitúcií Spoločenstva. [7] Ak riadne neuverejnenie v určitých úradných jazykoch spôsobuje neplatnosť — pravdepodobne dočasnú a obmedzenú len na niektoré členské štáty — ustanovení Spoločenstva, vyžaduje to *stricto sensu* v každom jednotlivom prípade výslovné rozhodnutie Súdneho dvora.

17. Keďže otázka platnosti aktov, ktoré ešte neboli uverejnené v úradnom vestníku vo všetkých úradných jazykoch, predchádza otázku ich uplatniteľnosti voči občanom Únie, je potrebné odpovedať najprv na druhú otázku a prípadne na tretiu otázku.

A — *O druhej prejudiciálnej otázke*

18. Pre odpoveď na túto otázku je potrebné preskúmať význam uverejnenia aktu v úradnom jazyku dotyčného členského štátu.

19. Z prvej časti vety článku 2 aktu o podmienkach pristúpenia je namieste vyvodiť, že záväzný charakter platného práva Spoločenstva pre nové členské štáty nezávisí od toho, či už bolo riadne uverejnené v ich jazykoch. Podľa tohto článku zaväzujú platné akty bez ďalších podmienok nové členské štáty odo dňa ich pristúpenia. Komisia a členské štáty predkladajúce pripomienky, ktoré čiastočne vyvodzujú záväznosť článku 10 ES, dospievajú taktiež k tomu istému záveru.

20. Je však potrebné rozlišovať medzi záväzným charakterom *pre* nové členské štáty a platnosťou v týchto štátoch. Podľa druhej časti vety článku 2 aktu o podmienkach pristúpenia sa platné akty neuplatnia automaticky rovnakým spôsobom v nových členských štátoch, ale výlučne za podmienok stanovených zmluvami a aktom o podmienkach pristúpenia. Uplatniteľnosťou v nových členských štátoch sa rozumie najmä uplatniteľnosť voči jednotlivcovi.

21. Jednou z podmienok stanovených aktom o podmienkach pristúpenia je povinnosť uverejnenia uvedená v článku 58 druhej vete tohto aktu, podľa ktorého sa v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejňujú verzie aktov, pokiaľ boli tieto verzie

7 — Rozsudky Foto-Frost, už citovaný, body 15 a nasl., a zo 6. decembra 2005, Gaston Schul Douane-expediteur, C-461/03, Zb. s. I-10513, bod 17.

uverejnené v súčasných jazykoch. Uverejnenie v úradnom vestníku umožňuje dotknutým osobám oboznámiť sa s obsahom relevantnej právnej úpravy, pričom tieto osoby sú povinné tak urobiť. Po uverejnení sa nikto nemôže dovolávať neznalosti obsahu úradného vestníka. [8]

22. To taktiež jasne vyplýva z článku 58 prvej vety aktu o podmienkach pristúpenia pre jazyky nových členských štátov. Podľa tohto ustanovenia sú tieto jazykové znenia záväzné za rovnakých podmienok ako znenia v jazykoch starých členských štátov. Ich uverejnenie v úradnom vestníku je teda taktiež nevyhnutné.

23. Z toho však ešte nie je jasne zrejmé, aké sú dôsledky neexistencie takéhoto uverejnenia.

24. V tomto bode je možné súhlasiť s názorom generálneho advokáta Lenza, podľa ktorého základnou podmienkou zaťaženia občana povinnosťou na základe legislatívnych aktov je ich *konštitutívne* uverejnenie orgánom úradne povereným ich uverejňovaním. [9] Pojem „konštitutívne uverejnenie“ sa opiera o nemecké ústavné právo, v ktorom vyhlásenie zákona je integrálnou súčasťou zákonodarného procesu. [10] Pred jeho vyhlásením zákon neexistuje. Zásada právneho štátu vyžaduje úradné vyhlásenie, ktoré umožňuje verejnosti spoľahlivo sa oboznámiť s platným právom. [11]

25. Záver by bol podobný, ak by Súdny dvor použil rozsudok Hoechst/Komisia o doručení rozhodnutia jeho adresátom na uverejnenie všeobecne záväzných aktov. Podľa tohto rozsudku platí pre doručenie aktu, ako pri akejkoľvek inej podstatnej formálnej náležitosti, že vada je tak závažná a zjavná, že vedie k neexistencii napadnutého aktu, [12] alebo že predstavuje porušenie podstatných formálnych náležitostí, ktoré môže mať za následok jeho neplatnosť [13]. Tento rozsudok

8 — Rozsudky z 12. júla 1989, Friedrich Binder, 161/88, Zb. s. 2415, bod 19, a z 26. novembra 1998, Covita, C-370/96, Zb. s. I-7711, bod 26. V rozsudku z 15. mája 1986, Oryzomyli Kavallas a Oryzomyli Agiou Konstantinou/Komisia (160/84, Zb. s. 1633, body 15 a 19), však bolo pripustené, že niekoľko mesiacov po pristúpení Helénskej republiky úrady a hospodárske subjekty tohto štátu nemuseli povinne poznať obsah úradného vestníka. Na rozdiel od názoru poľskej vlády zo spisu tohto prípadu vyplýva, že v rozhodnom okamihu už bol prejednávaný akt uverejnený v mimoriadnom gréckom vydaní úradného vestníka, podľa Komisie deň pred pristúpením Helénskej republiky.

9 — Bod 64 návrhov z 9. februára 1994 vo veci Faccini Dori (rozsudok zo 14. júla 1994, C-91/92, Zb. s. I-3325, bod 64).

10 — Pozri článok 82 nemeckého Základného zákona a rozsudky Bundesverfassungsgericht z 19. marca 1958 (2 BvL 38/56; BVerfGE 7, 330 [337]), ako aj z 8. júla 1976 (1 BvL 19 a 20/75, 1 BvR 148/75, BVerfG 42, 263 [283]).

11 — Rozsudok Bundesverfassungsgericht z 22. februára 1994, ôsmy rozsudok vo veci rozhlasového vysielania (1 BvL 30/88, BVerfG 90, 60 [86]).

12 — Pozri rozsudok z 15. júna 1994, Komisia/BASF a i., C-137/92 P, Zb. s. I-2555, body 48 a nasl.

13 — Rozsudok z 8. júla 1999, Hoechst/Komisia, C-227/92 P, Zb. s. I-4443, bod 72.

je v rozpore so starším rozsudkom Imperial Chemical Industries/Komisia. Podľa neho sa vady v konaní o doručení rozhodnutia netýkajú aktu a nemôžu ho urobiť neplatným. [14]

26. Nie je potrebné zaoberať sa otázkou, ktorým z týchto dvoch rozsudkov sa v prípade jednotlivého rozhodnutia treba riadiť. Pokiaľ by platnosť všeobecne záväzných aktov mala byť podmienená uverejnením bez vád vo všetkých jazykoch, bol by v každom prípade neprimerane ohrozený potrebný účinok týchto aktov.

27. Podľa článku 4 nariadenia č. 1 musí Spoločenstvo uverejniť akty vo všetkých úradných jazykoch. Riziko vady je teda značne vyššie ako v prípade uverejnenia v jednom jazyku. Tieto vady by neboli bezprostredne zjavné, pretože väčšina používateľov pracuje iba s ich vlastnou jazykovou verziou.

28. Rozdiely medzi jazykovými verziami pravdepodobne predstavujú najdôležitejší praktický príklad takýchto rizík. Vady v preklade originálnej verzie môžu mať dopad ako na tvorbu vôle inštitúcií Spoločenstva, tak aj na spoľahlivosť uverejnenia.

29. Účastníci rozhodovacieho konania sú správne povinní zabezpečiť súlad pre nich rozhodujúceho prekladu s inými verziami legislatívneho návrhu. K tomu dochádza najmä v Rade, kde sa členské štáty môžu rozhodujúcim spôsobom podieľať na vypracovaní prekladov. [15] Dôsledky rozdielov v preklade na tvorbu politickej vôle teda v zásade neodôvodňujú zrušenie aktov.

30. Dôsledky rozdielov v prekladoch pre jednotlivcov neviedli Súdny dvor k zrušeniu aktov. Naopak, Súdny dvor v ustálenej judikatúre zdôraznil potrebu jednotného výkladu rôznych jazykových verzií v záujme účinnosti práva Spoločenstva. V prípade rozporu

14 — Rozsudok zo 14. júla 1972, Imperial Chemical Industries/Komisia, 48/69, Zb. s. 619, bod 39 až 43.

15 — Táto práca je medzi iným uskutočňovaná skupinou právnych a jazykovedných expertov, v ktorej sú taktiež zastúpené členské štáty. Pozri najmä oznámenie CM 2647/07 z 27. júla 2007 (http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/cm02/cm02647.en07.pdf).

medzi týmito verziami sa má urobiť výklad najmä podľa všeobecnej systematiky a účelu právneho predpisu, ktorého súčasť tvorí. [16] V dôsledku toho môžu mať určité jazykové verzie prednosť pred inými. [17]

31. Rovnako Súdny dvor nespochybnil platnosť dotknutého aktu v súvislosti s otázkou uverejnenia ako takého.

32. Súdny dvor tiež v rade prípadov vyvodil existenciu práv pre tureckých pracovníkov z ustanovení rozhodnutia asociačnej rady EHS — Turecko č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie [18]. Toto rozhodnutie nebolo uverejnené v úradnom vestníku. Súdny dvor konštatoval, že neexistencia uverejnenia môže brániť uloženiu povinnosti jednotlivcovi, ale nezbavuje jednotlivca možnosti dovolávať sa voči orgánu verejnej správy práv, ktoré mu tieto rozhodnutia priznávajú. [19] Keďže jednotlivec sa môže taktiež dovolávať — prinajmenšom voči štátu — neuverejnených aktov práva Spoločenstva, ich uverejnenie nie je podmienkou ich platnosti.

33. Je potrebné odpovedať na druhú otázku tak, že neexistencia uverejnenia nariadenia v určitých úradných jazykoch nespochybňuje jeho platnosť. Sama osebe teda ani nezakladá povinnosť súdu, pred ktorým je vec prejednávaná, položiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru.

B — *O tretej prejudiciálnej otázke*

34. S ohľadom na odpoveď na druhú prejudiciálnu otázku nie je nevyhnutné odpovedať na tretiu otázku.

C — *O prvej prejudiciálnej otázke*

35. Aj keď platnosť nariadenia nie je dotknutá neuverejnením v *Úradnom vestníku Európ-*

16 — Pozri najmä rozsudky z 12. novembra 1969, Stauder, 29/69, Zb. s. 419, bod 3; z 23. novembra 2006, ZVK, C-300/05, Zb. s. I-11169, bod 16, a zo 14. júna 2007, Euro Tex, C-56/06, Zb. s. I-4859, bod 27.

17 — Pozri rozsudky z 3. marca 1977, North Kerry Milk Products, 80/76, Zb. s. 425, bod 11; zo 17. októbra 1996, Lubella, C-64/95, Zb. s. I-5105, bod 18, a ZVK, už citovaný, bod 22.

18 — Pozri rozsudky zo 16. februára 2006, Torun, C-502/04, Zb. s. I-1563; z 26. októbra 2006, Güzeli, C-4/05, Zb. s. I-10279, a z 18. júla 2007, Derin, C-325/05, Zb. s. I-6495, ako aj moje návrhy z 18. júla 2007 vo veci Payir a i. (rozsudok 24. januára 2008, C-502/04 Zb. s. I-203).

19 — Rozsudok z 20. septembra 1990, Sevince, C-192/89, Zb. s. I-3461, bod 24.

skej únie, nevyplýva z toho, že toto nariadenie môže byť uplatnené voči jednotlivcovi. Ako bolo uvedené vyššie, Súdny dvor sa pri odôvodnení stanovenia povinnosti jednotlivcovi skôr opieral o pojem právnej istoty.

1. O uplatniteľnosti voči jednotlivcovi

36. V roku 1979 Súdny dvor uviedol, že základná zásada právneho poriadku Spoločenstva vyžaduje, aby akt vydaný orgánmi verejnej moci nebol uplatňovaný voči jednotlivcom predtým, ako sa mali možnosť s ním oboznámiť. [20] Teda požiadavka právnej istoty znamená, že právna úprava Spoločenstva dovoľuje dotknutým osobám poznať rozsah povinností, ktoré sú im uložené. [21] Táto požiadavka právnej istoty je osobitne prísna v prípade, ak môže mať právna úprava finančné následky. [22]

37. Bolo by možné si predstaviť, že uverejnenie v niektorých úradných jazykoch stačí na to, aby poskytlo dostačujúcu možnosť oboznámenia sa. Súdny dvor totiž výslovne odmietol existenciu všeobecnej zásady práva Spoločenstva zaisťujúcej každému občanovi právo, aby všetko, čo by sa mohlo dotýkať jeho záujmov, bolo za každých okolností vypracované v jeho jazyku. [23]

38. Pokiaľ ide o všeobecne záväzné právne predpisy ukladajúce povinnosti jednotlivcovi, teda hlavne nariadenia, Súdny dvor správne odmietol obmedzenie rovnosti medzi jazykmi. Taktiež konštatoval, že jednotlivec musí poznať obsah úradného vestníka, len pokiaľ je príslušné číslo skutočne prístupné v jeho jazyku. [24]

39. Veľmi podobne Súdny dvor konštatoval v rozsudkoch týkajúcich sa chránených označení pôvodu „Prosciutto di Parma“ (parmská šunka) a „Grana Padano“ (veľmi tvrdý severotaliansky syr), že určité podmienky na použitie týchto označení nemôžu byť uplatnené voči hospodárskym subjektom, pretože neboli s nimi oboznámené prostredníctvom primeraného uverejnenia v právnej úprave

20 — Rozsudky z 25. januára 1979, Racke, 98/78, Zb. s. 69, bod 15, a Weingut Decker, 99/78, Zb. s. 101, bod 3.

21 — Rozsudky z 15. decembra 1987, Dánsko/Komisia, 348/85, Zb. s. 5225, bod 19; z 1. októbra 1998, Spojené kráľovstvo/Komisia, C-209/96, Zb. s. I-5655, bod 35; zo 14. decembra 2000, Nemecko/Komisia, C-245/97, Zb. s. I-11261, bod 72, ako aj z 20. mája 2003, Ravil, C-469/00, Zb. s. I-5053, bod 93, a Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, C-108/01, Zb. s. I-5121, bod 89.

22 — Rozsudky z 15. decembra 1987, Holandsko/Komisia, 326/85, Zb. s. 5091, bod 24; zo 16. marca 2006, Emsland-Stärke, C-94/05, Zb. s. I-2619, bod 43; z 26. októbra 2006, Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04, Zb. s. I-10211, bod 79, a z 21. júna 2007, Stichting ROM-projecten, C-158/06, Zb. s. I-5103, bod 26.

23 — Rozsudok z 9. septembra 2003, Kik/ÚHVT, C-361/01 P, Zb. s. I-8283, bod 82.

24 — Rozsudky Covita, už citovaný (bod 27), a z 8. novembra 2001, Silos (C-228/99, Zb. s. I-8401, bod 15), ktoré odkazujú na rozsudok Racke, už citovaný v poznámke pod čiarou 20 (bod 15), ktorý sa však nezaoberá výslovne aspektom jediného jazykového znenia.

Spoločenstva. [25] Súdny dvor sa neriadil návrhom generálneho advokáta Albera, podľa ktorého postačuje, aby si dotknuté osoby mohli zaobstarať informácie z podkladov Komisie. [26]

40. V týchto prípadoch mohli byť príslušné označenia pre krájanú šunku, strúhaný syr, ako aj pre balené výrobky použité iba vtedy, ak boli tieto výrobky nakrájané, nastrúhané alebo zabalené v regióne výroby. Prinajmenšom v prípade parmskej šunky boli tieto podklady iba v taliančine a nemohli byť uplatňované voči dotknutým hospodárskym subjektom v Spojenom kráľovstve. [27]

41. Ako správne zdôrazňuje lotyšská vláda, iný záver, teda upustenie od uverejnenia v jazyku dotknutej osoby, by bol v rozpore s článkom 21 ods. 3 ES. Podľa neho musia inštitúcie a určité orgány používať v korešpondencii s občanmi Únie jeden z jazykov uvedených v článku 314 ES. [28] Pokiaľ musí prebehnúť neformálna korešpondencia v úradnom jazyku, ktorý si zvolí občan Únie, môžu byť voči nemu tým skôr uplatnené iba povinnosti, ktoré boli zverejnené v tomto úradnom jazyku. [29]

42. Ak by pravidlá, ktoré boli uverejnené iba v iných jazykoch, mohli byť voči nemu uplatnené, bol by rovnako znevýhodnený — ako to tiež poznamenala táto vláda — voči iným občanom Únie, ktorí sa môžu spoľahlivo informovať o ich povinnostiach v ich vlastnom jazyku. Článok 58 prvá veta aktu o podmienkach pristúpenia vylučuje presne túto nevýhodu, keď stanovuje, že nové jazykové verzie sú rovnako záväzné ako znenia predpisov v jazykoch starých členských štátov. Podmieňovanie záväznosti rôznych jazykových verzií rôznym požiadavkám týkajúcim sa ich zverejnenia by bolo v rozpore s týmto ustanovením.

43. Z druhej časti vety článku 2 aktu o podmienkach pristúpenia teda vyplýva, že nariadenia Spoločenstva môžu byť v zásade uplatnené voči občanom nových členských štátov podľa článku 58 druhej vety tohto aktu len po ich primeranom uverejnení

25 — Pozri rozsudky Ravil, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, body 99 a nasl., a Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, body 95 a nasl.

26 — Body 125 a nasl. návrhov z 25. apríla 2002 vo veci Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, už citované.

27 — Rozsudok Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, bod 98.

28 — Rozsudok Kik/ÚHVT, už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 83.

29 — Pozri rozsudok z 15. júla 1970, ACF Chemiefarma/Komisia, 41/69, Zb. s. 661, body 48 až 52.

v príslušných úradných jazykoch týchto štátov.

2. O primeranom uverejnení

44. Vo svetle vyššie uvedenej analýzy je potrebné ďalej určiť, či článok 199 ods. 1 nariadenia č. 2454/93 bol včas primerane uverejnený.

45. Podľa článku 58 druhej vety aktu o podmienkach pristúpenia, ako aj článku 254 ods. 1 prvej vety ES a článku 254 ods. 2 ES primerané uverejnenie predpokladá uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*. V prejednávanom prípade k takémuto uverejneniu došlo formou mimoriadneho vydania úradného vestníka až dlho po predložení colných vyhlásení, ktoré boli sankcionované. Neodôvodňuje teda uplatnenie príslušných ustanovení voči spoločnosti Skoma-Lux.

46. Niektorí účastníci konania, ktorí predložili pripomienky, a najmä Komisia však podotýkajú, že český preklad dotknutého aktu, overený Radou a Komisiou, bol k dispozícii pred pristúpením Českej republiky na bezplatnej internetovej stránke EUR-Lex Úradu pre vydávanie úradných publikácií. Každá dotknutá osoba mala teda možnosť oboznámiť sa s príslušnou právnou úpravou.

47. Takisto sa zdá, že v niektorých vydaniach úradného vestníka sa nachádzal oznam pre čitateľov, ktorý medzi iným uvádzal, že uverejnenie na internete nahrádza uverejnenie podľa článku 58 aktu o podmienkach pristúpenia, a to až do vydania mimoriadneho vydania úradného vestníka. Táto veta sa vyskytla konkrétne ešte 25. júna 2007 v elektronickej verzii úradného vestníka v českom jazyku (Ú. v. EÚ L 169) z 1. mája 2004. [30]

48. Tento oznam nemôže viesť k tomu, aby akákoľvek forma sprístupnenia právnych predpisov bola považovaná za primerané uverejnenie. Neexistuje pre to totiž žiaden právny základ. V tomto ohľade sa odlišuje od oznamu prípadných dôsledkov v prípade neoznámenia štátnej pomoci Komisii, na ktoré sa Súdny dvor pravidelne odvoláva [31], aby vylúčil ochranu legitímnej dôvery príjemcov pomoci.

49. Už len z tohto dôvodu nemôže uverejnenie na internete nahradiť, ako sa taktiež domnieva Komisia a ostatní účastníci konania, primerané uverejnenie.

30 — Podrobnejšie pozri body 6 a nasl. týchto návrhov.

31 — Rozsudky z 24. februára 1987, Acciaierie e Ferriere Lombarde Falck/Komisia, 304/85, Zb. s. 871, bod 158; z 20. septembra 1990, Komisia/Nemecko, C-5/89, Zb. s. I-3437, body 14 a 15; zo 7. marca 2002, Taliansko/Komisia, C-310/99, Zb. s. I-2289, bod 102; z 1. apríla 2004, Komisia/Taliansko, C-99/02, Zb. s. I-3353, bod 19, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, Zb. s. I-3679, bod 110.

50. Komisia okrem toho poukazuje na tlačenú podobu uverejnenia všetkých platných nariadení sekundárneho práva preložených do českého jazyka z 30. apríla 2004. Toto uverejnenie bolo uvedené v registri Úradu pre vydávanie úradných publikácií a bolo vyvesené v jeho priestoroch.

51. Toto uverejnenie tiež nie je primeraným uverejnením. Vzhľadom na nedostatok príslušných odkazov v obvyklých prostriedkoch uverejnenia, to znamená najmä v úradnom vestníku, nikto nemohol počítať s existenciou takéhoto uverejnenia. Spôsob použitého uverejnenia nemôže zaručiť, že sa toto vydanie skutočne dostalo k verejnosti.

52. Je teda vhodné konštatovať, že Spoločenstvo primerane neuverejnilo v českom jazyku článok 199 ods. 1 nariadenia č. 2454/93 pred jeho vyhlásením v českom mimoriadnom vydaní *Úradného vestníka Európskej únie*.

3. O význame vnútroštátneho uverejnenia

53. Rozhodnutie vnútroštátneho súdu však uvádza iné formy uverejnenia dotknutých právnych predpisov v českom jazyku, a to uverejnenie českého Ministerstva financií na internete a možnosť sprístupnenia znení príslušných právnych predpisov colnými orgánmi. Vynára sa teda otázka, či mohlo dôjsť v Českej republike k primeranému uverejneniu právnych predpisov Spoločenstva v súlade s vnútroštátnym právom.

54. Uznanie oprávnenosti vnútroštátneho uverejnenia práva Spoločenstva — najmä priamo uplatniteľných nariadení — môže viesť k nejasnostiam. Nemožno vyvolávať chybný dojem, že tieto nariadenia vyžadujú prebratie do vnútroštátneho právneho poriadku. [32] Naopak, priama uplatniteľnosť nariadenia Spoločenstva práve nevyžaduje žiadne opatrenie na prevzatie do vnútroštátneho práva [33], najmä žiadne uverejnenie členskými štátmi.

55. Súdny dvor však uznal, že za určitých podmienok môžu byť odkazy na priamo uplatniteľné ustanovenia práva Spoločenstva užitočné. [34] Určité body nariadenia Spoločenstva môžu byť taktiež zopakované v záujme

32 — Pozri rozsudky zo 7. februára 1973, Komisia/Taliansko, 39/72, Zb. s. 101, bod 17; z 28. marca 1985, Komisia/Taliansko, 272/83, Zb. s. 1057, bod 26, a z 24. júna 2004, Handlbauer, C-278/02, Zb. s. I-6171, bod 25.

33 — Rozsudky z 10. októbra 1973, Variola, 34/73, Zb. s. 981, bod 10, a z 2. februára 1977, Amsterdam Bulb, 50/76, Zb. s. 137, bod 4.

34 — Rozsudok zo 7. novembra 1972, Cobelex, 20/72, Zb. s. 1055, bod 20.

vnútornej súvislosti vykonávacích ustanovení a správneho porozumenia ustanovení ich adresátmi. [35]

56. Bolo by to tak i v prípade vnútroštátneho uverejnenia, pokiaľ nedošlo k uverejneniu v dotknutom úradnom jazyku v práve Spoločenstva. Takéto uverejnenie by priamu uplatniteľnosť nariadení skôr posilnilo, než by ju ohrozilo.

57. Rozsudok týkajúci sa chráneného označenia pôvodu „Grana Padano“ je dobrým príkladom. Súdny dvor poskytol vnútroštátnym súdom možnosť uplatniť dotknuté právne predpisy voči hospodárskym subjektom, ak tie boli riadne uverejnené v rámci predchádzajúcej vnútroštátnej právnej úpravy. [36]

58. Otázka, či uvedené formy uverejnenia môžu mať takýto účinok, je predovšetkým otázkou českého práva, ktorú musí posúdiť vnútroštátny súd. Kritériá práva Spoločenstva vyplývajú najmä zo zásady rovnocennosti a zo zásady efektivity. [37] Podľa zásady rovnocennosti musí podporné vnútroštátne uverejnenie ustanovení práva Spoločenstva zaistiť právnu istotu prinajmenšom v rovnakej miere ako uverejnenie vnútroštátneho práva v dotknutom členskom štáte. Rovnako by bolo nezlučiteľné so zásadou efektivity, keby vnútroštátne uverejnenie ustanovení práva Spoločenstva zaručovalo menej právnej istoty, ako uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

4. O všeobecnom uplatnení *acquis communautaire* pred riadnym uverejnením

59. Vzhľadom na neexistenciu primeraného uverejnenia na úrovni Spoločenstva nebolo zodpovedané na otázku, či je v prejednávanom prípade odôvodnená výnimka zo zásady, podľa ktorej iba právna úprava, ktorá bola riadne uverejnená v jazyku jednotlivca, môže byť voči nemu uplatnená.

60. Zásada právnej istoty síce všeobecne bráni tomu, aby začiatok časovej pôsobnosti aktu Spoločenstva bol stanovený pred jeho

35 — Rozsudok z 28. marca 1985, Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 32, bod 27.

36 — Rozsudok Ravil, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, bod 103.

37 — Pozri najmä rozsudky zo 7. januára 2004, Wells, C-201/02, Zb. s. I-723, bod 67; z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 24; z 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, Zb. s. I-2271, bod 43, a zo 7. júna 2007, van der Weerd a i., C-222/05 až C-225/05, Zb. s. I-4233, bod 28.

uverejnením. Výnimočne to však môže byť inak, pokiaľ to vyžaduje všeobecný záujem, ktorý treba dosiahnuť, a pokiaľ je legitímna dôvera dotknutých subjektov náležite rešpektovaná. [38]

61. Takáto výnimka by mohla byť uvedená v ozname pre čitateľov [39], ktorý by prinajmenšom v niektorých jazykových verziách uvádzal, že uverejnenie na internete prechodne predstavuje uverejnenie v zmysle článku 58 aktu o podmienkach pristúpenia. Cieľom výnimky by bolo umožniť použitie *acquis communautaire* pred riadnym uverejnením v nových členských štátoch. Dôvera dotknutých osôb by bola zaistená uverejnením dotknutého textu na internete.

62. Proti tejto poslednej úvahe je však potrebné namietnuť, že jednoduchý oznam, ktorý ani v aktuálne prístupnej verzii neumožňuje identifikovať jeho autorov, nemôže zaviesť žiadnu výnimku zo všeobecnej právnej úpravy, akou je úprava uvedená v prejednávanom prípade v článkoch 2 a 58 aktu o podmienkach pristúpenia. Už len z tohto dôvodu je výnimka vylúčená.

63. Aj keby zákonodarca stanovil výnimku zo zásady zákazu retroaktivity, neboli by v prejednávanom prípade splnené podmienky na jej použitie.

64. Primerané uverejnenie celého *acquis communautaire* v deviatich nových úradných jazykoch je bezpochyby výzvou. Záujem na zaistení potrebného účinku práva Spoločenstva za týchto podmienok môže odôvodniť ústupky, pokiaľ ide o formu uverejnenia. [40]

65. Na rozdiel najmä od názoru estónskej vlády a Komisie, uverejnenie na internete v podobe, v akej bolo skutočne zrealizované, nechráni legitímnu dôveru dotknutých osôb. Z čisto praktického pohľadu táto forma uverejnenia síce poskytuje hospodárskemu subjektu, ktorý používa moderné prostriedky komunikácie, určite rovnakú, dokonca aj lepšiu možnosť oboznámiť sa s príslušnými právnymi predpismi ako uverejnenie v úradnom vestníku. V prejednávanom prípade je však určité množstvo chýb v protiklade so spoľahlivosťou takéhoto uverejnenia.

38 — Rozsudky Racke, už citovaný v poznámke pod čiarou 20, bod 20; z 11. júla 1991, Crispoltoni, C-368/89, Zb. s. I-3695, bod 17; z 29. apríla 2004, Gemeente Leusden a Holin Groep, C-487/01 a C-7/02, Zb. s. I-5337, bod 59, a z 26. apríla 2005, „Goed Wonen“, C-376/02, Zb. s. I-3445, bod 33.

39 — Pozri body 6 a nasl. týchto návrhov.

40 — Uverejnenie v mimoriadnom vydaní úradného vestníka pravdepodobne nemalo rovnakú úroveň ako uverejnenie v bežnom vydaní tohto vestníka. Mimoriadne vydanie taktiež neumožňuje zistiť, kedy bol príslušný zväzok uverejnený, teda kedy bol skutočne prístupný.

66. Uverejnenie na internete môže zaistiť rovnakú úroveň spoľahlivosti, ako má tlačená verzia, iba pokiaľ dodatočné opatrenia zaručujú trvalosť a pravosť uverejnenia.[41] Musí byť umožnené oboznámiť sa v budúcnosti s pôvodným uverejnením — podobne ako s tlačenou verziou — z dôvodu, aby bolo možné zistiť, ktoré pravidlá boli skutočne vyhlásené. Následkom toho musia byť neskoršie zmeny uverejnené oddelene v korigende. Rovnako musia byť vylúčené zásahy neoprávnených osôb, aby tak žiaden chybný text nemohol byť uverejnený ako záväzný.

67. Oznam pre čitateľov ilustruje[42] neexistenciu takýchto záruk v celkovej ponuke EUR-Lexu — možno nielen pri dočasnom uverejnení *acquis communautaire* v jazykoch nových členských štátov. Tento oznam vyšiel vo všetkých úradných jazykoch vo viacerých vydaniach *Úradného vestníka Európskej únie*. Uvedené vydania sú poskytované na stránke EUR-Lex vo forme dokumentov PDF, ktoré vzhľadom zodpovedajú tlačenej verzii úradného vestníka. Z dôvodu tohto optického dojmu by bolo možné očakávať, že uverejnenie na internete je rovnako spoľahlivé ako uverejnenie v samotnom úradnom vestníku.

68. Tento dojem spoľahlivosti je však klamlivý. V súčasnosti nie je možné poznať, kto je autorom tohto oznamu, aj keď prinajmenšom 25. júna 2007 česká verzia úradného vestníka na internete označovala ešte tento dokument ako oznam Komisie. Takisto sa tam nachádzala chýbajúca veta podľa článku 58 aktu o podmienkach pristúpenia. Odkaz na zmenu dokumentu chýba. Zmena verzie oznamu pre čitateľov v českom jazyku bola objavená náhodou. Iba jeden článok umožňuje domnievať sa, že boli nepochybne dotknuté ďalšie jazykové verzie uverejnené na internete.[43] Uverejnenie na internete nepredstavuje dostatočne spoľahlivý zdroj, prinajmenšom za týchto podmienok.

69. Okrem toho je vhodné uviesť praktický problém prístupu k uverejneniu *acquis communautaire* v nových úradných jazykoch na internete. Uvedená internetová adresa[44] umožňovala otvoriť stránku v angličtine, na ktorej bolo možné okrem iného kliknúť na ďalší odkaz „Czech“. Stránka, ktorá sa objavila, ukazovala prvú úroveň súhrnu práva Spoločenstva v angličtine, z nej bolo možné dostať sa na zobrazenie súhrnov rôznych kapitol, ktoré boli prístupné rovnako len v angličtine. Až odtiaľ sa dalo dostať na stránku uvádzajúcu akty pod ich českým

41 — Pozri BOBEK, M.: c. d. v poznámke pod čiarou 5 (s. 12).

42 — Pozri body 6 a nasl. týchto návrhov.

43 — Pozri BOBEK, M.: c. d. v poznámke pod čiarou 5.

44 — http://europa.eu.int/eur-lex/fr/accession.html, stránka navštívená 25. júna 2007. Táto stránka už v súčasnosti nie je prístupná.

názvom. Hľadaný akt bolo možné nájsť len vtedy, ak bola vybraná správna podkapitola. Zdá sa teda dosť nepravdepodobné, aby mohol český užívateľ bez znalosti anglického jazyka nájsť hľadaný akt v tejto džungli. [45]

70. Ak by však táto osoba mala znalosť angličtiny, mohla by sa oboznámiť s „dôležitým právnym upozornením“, uvedeným nižšie v slovenčine, ktoré bolo pripojené k dočasnému uverejneniu *acquis communautaire*, ako aj k všetkým ostatným stránkam EUR-Lex:

„Nie je možné zaručiť, aby dokument, ktorý je k dispozícii on-line vždy presne korešpondoval s oficiálne prijatým textom. Iba legislatíva Európskej únie, ktorá je vytlačená v papierovom vydaní *Úradného vestníka Európskej únie*, sa pokladá za záväznú.“ [46]

71. Uverejnenie na EUR-Lexe uvedené v ozname pre čitateľov nebolo spoľahlivé ani sa za spoľahlivé nevydávalo. Okrem toho je ťažké oboznámiť sa s ním bez znalosti anglického jazyka. Za týchto podmienok je ťažké očakávať od dotknutých osôb, aby sa riadili uvedenými textami.

72. Skutočnosť, že mnoho užívateľov práva, možno takmer všetci, využívajú ponuku EUR-Lexu, aby sa informovali o práve Spoločenstva, nevyvracia tento záver. Táto informácia je všeobecne zaručená tým, že v prípade pochybností môže dotknutá osoba použiť úradný vestník v tlačenej podobe ako spoľahlivý zdroj informácií, aby overila obsah EUR-Lexu. V prípade pristúpenia však takáto možnosť neexistovala pre nové jazyky pred uverejnením právnych predpisov v mimoriadnom vydaní úradného vestníka.

73. Legitímna dôvera sa taktiež nemôže opierať o Komisiou zmienené uverejnenie všetkých platných nariadení sekundárneho práva, preložených do českého jazyka, 30. apríla 2004 v tlačenej podobe. Bolo by isto možné predstaviť si, že by toto vytlačené vydanie, uložené v Úrade pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, bolo považované za autentický dokument, ktorý by zaručoval znenie uverejnené na internete, ako aj úradný vestník v tlačenej verzii. To však predpokladá, že verejnosť, najmä užívatelia uverejneného znenia na internete, bola informovaná o existencii tejto tlačenej verzie a jej funkcie ako spoľahlivého zdroja. V tomto zmysle nebolo nič uvedené.

45 — Je tu vhodné uviesť, že tieto obmedzenia prístupu pri podobnom uverejnení *acquis communautaire* v bulharskom a rumunskom jazyku boli odstránené. Príslušný oznam pre čitateľov podľa všetkého chýba, ale dočasné uverejnenie na internete je prístupné v týchto jazykoch na úvodnej stránke EUR-Lex a súhrny platného práva Spoločenstva boli taktiež preložené.

46 — http://europa.eu/geninfo/legal_notices_sk.htm#disclaimer.

74. Je teda vhodné konštatovať, že výnimka z požiadavky primeraného uverejnenia nie je upravená. Okrem toho by skutočne schválené formy uverejnenia *acquis communautaire* pred uverejnením mimoriadneho vydania úradného vestníka nesplnili požadované podmienky pre takúto výnimku.

5. O špecifických okolnostiach konkrétneho prípadu

75. Estónska a poľská vláda, ako aj Komisia sa napriek všetkému domnievajú, že voči občanom Únie je možné uplatniť právne predpisy, ktoré neboli riadne uverejnené, pokiaľ títo občania poznali uvedené právne predpisy z dôvodu špecifických okolností prejednávaného prípadu.

76. Okrem doteraz uvedených foriem uverejnenia na internete tieto vlády a Komisia odkazujú najmä na skutočnosť, že Skoma-Lux podnikala v dovoze tovaru. Preto je možné predpokladať, že mala vedomosť o právnych dôsledkoch pristúpenia Českej republiky k Únii. Bolo by vhodné taktiež overiť, či sa Skoma-Lux mohla oboznámiť s inými jazykovými verziami — ktoré boli predmetom primeraného uverejnenia — právnych predpisov v prejednávanom prípade. Všetky hospodárske subjekty sú si v prejednávanom prípade prinajmenšom vedomé povinnosti, o ktorú ide, t. j. povinnosti odovzdať správne colné vyhlásenia.

77. Odkaz na iné jazykové verzie nie je v tomto ohľade presvedčivý, pretože bol zamietnutý Súdnym dvorom v už citovaných rozsudkoch Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, ako aj Ravil [47].

78. Naopak, posledný argument citovaný Komisiou by sa mohol nepriamo opierať o tieto dva rozsudky. Súdny dvor výslovne zdôraznil, že ochrana, ktorú poskytuje chránené označenie pôvodu, sa obyčajne nevzťahuje na postupy, akými sú krájanie na plátky, strúhanie alebo balenie výrobku. [48] Z toho by bolo možné vyvodiť opačný záver, teda že v každom prípade môžu byť bežné povinnosti, ktoré musia hospodárske subjekty poznať, voči nim výnimočne uplatnené, a to vrátane prípadu, keď neboli riadne uverejnené.

79. Medzi prejednávaným prípadom a dvoma citovanými prípadmi je však významný rozdiel. V týchto dvoch prípadoch

47 — Pozri rozsudky Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, body 95 a nasl., ako aj Ravil, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, body 99 a nasl.

48 — Pozri rozsudky Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, bod 94, ako aj Ravil, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, bod 98.

je označenie pôvodu bezpochyby účinne chránené právom Spoločenstva. Iba rozsah ochrany je problematický, pretože jej rozšírenie na vyššie uvedené postupy nebolo riadne uverejnené. Pokiaľ by však ochrana týchto postupov mala byť sama osebe zrejmá, uverejnenie by bezpochyby nebolo nevyhnutné. V prejednávanom prípade naproti tomu neexistuje ani riadne uverejnená základná povinnosť.

80. Okrem toho je vhodné uviesť, že článok 199 ods. 1 nariadenia č. 2454/93 vyžaduje nielen správne údaje, ale taktiež povinnosť, pokiaľ ide o pravosť priložených dokumentov a dodržanie *všetkých* povinností v súvislosti s prepustením dotknutého tovaru do príslušného režimu. Skutočnosť, že hospodársky subjekt musí počítať s tým, že bude sám zodpovedný za pravosť dokumentov [49], aj keď ich nemôže posúdiť, nie je zrejmá. V každom prípade sa zdá byť vylúčené, aby bez riadneho uverejnenia mohol spoľahlivo poznať všetky povinnosti vyplývajúce z práva Spoločenstva, týkajúce sa prepustenia dotknutého tovaru do príslušného režimu.

81. Za týchto podmienok je stanovisko českej, lotyšskej, slovenskej a švédskej vlády presvedčivé. Tieto vlády odmietajú preskúmanie prípad od prípadu, pretože neurčité okolnosti jednotlivého prípadu nemôžu v zásade podmieňovať použiteľnosť právnych predpisov. Ináč by bolo uplatnenie práva úplne nepredvídateľné. Jednotlivec by už nemohol najmä rozlíšiť, kedy určité právne predpisy môžu byť voči nemu uplatnené a kedy to nie je možné. Nebola by tiež zaručená právna istota.

82. Príslušné vnútroštátne orgány by tiež boli postavené pred náročnú úlohu. Namiesto toho, aby pracovali s jasnými právnymi predpismi, ako sa predpokladá, a na základe svojej kapacity, museli by okrem toho kontrolovať v každom prejednávanom prípade, či a v akom rozsahu môžu byť právne predpisy Spoločenstva, ktoré ešte neboli riadne uverejnené v jazyku dotknutej osoby, uplatnené voči tejto osobe na základe individuálnych okolností. Táto záťaž dodatočnej práce má zvláštny význam práve po pristúpení k Únii, pretože je to obdobie, počas ktorého príslušné orgány nového členského štátu stoja pred veľkou výzvou z dôvodu právnych predpisov, ktoré sú pre ne nové. [50]

83. Situácia musí byť pravdepodobne posúdená odlišne, pokiaľ sa občania Únie dovolávajú pre nich priaznivejších ustanovení, ale v tej istej súvislosti odmietajú použitie

49 — Pozri rozsudky zo 14. mája 1996, Faroe Seafood a i., C-153/94 a C-204/94, Zb. s. I-2465, bod 115, a zo 17. júla 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, Zb. s. I-4209, bod 57.

50 — To ukazuje rozsudok Oryzomyli Kavallas a Oryzomyli Agiou Konstantinou/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 8, týkajúci sa pristúpenia Helénskej republiky.

pre nich nepriaznivých ustanovení. Nedávny rozsudok Stichting ROM-Projecten [51] sa vyjadruje v tomto smere. V danom prípade Súdny dvor odmietol, aby pravidlá, ktoré neboli oznámené príjemcovi finančnej pomoci Spoločenstva, boli voči nemu uplatnené, avšak s výhradou dobrej viery adresáta. [52] Išlo o podmienky poskytnutia podpory, ktoré boli oznámené iba dotknutému členskému štátu a nie príjemcovi. Tento prístup prichádza do úvahy najmä v rámci verejného plnenia týkajúceho sa obmedzeného množstva prípadov.

84. V prejednávanom prípade však nič nenasvedčuje tomu, že sa Skoma-Lux dovoláva ustanovení, ktoré sú pre ňu priaznivé. Naopak, ide o povinnosti uložené nezávisle od plnení poskytovaných štátom a vo väčšom množstve prípadov.

85. V prejednávanom prípade teda nie je zjavná žiadna okolnosť, ktorá by umožňovala uplatniť ustanovenia príslušného práva Spoločenstva voči Skoma-Lux.

6. Predbežný záver

86. Z článku 2 druhej časti vety aktu o podmienkach pristúpenia vyplýva, že podľa článku 58 druhej vety aktu o podmienkach pristúpenia môže byť článok 199 ods. 1 nariadenia č. 2454/93 uplatnený voči občanom nových členských štátov až po tom, čo bol riadne uverejnený v ich príslušných úradných jazykoch.

V — O obmedzení účinkov rozsudku

87. Česká, lotyšská, poľská a slovenská vláda žiadajú, aby sa účinky rozsudku, ktorý musí byť vydaný, týkali iba prípadov v budúcnosti. Všetky tieto vlády s výnimkou slovenskej však navrhujú retroaktívny účinok na už začaté konania.

88. Podľa ustálenej judikatúry výklad, ktorý Súdny dvor podáva k pravidlu práva Spoločenstva pri výkone svojej právomoci podľa článku 234 ES, objasňuje a spresňuje v prípade potreby význam a dosah tohto pravidla tak, ako sa musí alebo by sa malo chápať a uplatňovať od okamihu, keď nadobudlo účinnosť. Z toho vyplýva, že takto vykladané pravidlo súd môže a musí uplatňovať aj na právne vzťahy vzniknuté a vytvorené pred vydaním rozsudku, ktorým sa

51 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 22.

52 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 22, bod 31.

rozhodlo o návrhu na výklad, ak sú inak splnené podmienky umožňujúce predložiť príslušnému súdu spor, ktorý sa týka uplatnenia uvedeného pravidla. [53]

89. Jednotlivci majú teda v zásade možnosť dovolávať sa výkladu, ktorý podal Súdny dvor k ustanoveniu, aby spochybnili právne vzťahy založené predtým v dobrej viere. Len výnimočne môže Súdny dvor pri uplatňovaní všeobecnej zásady právnej istoty zahrnutej v právnom poriadku Spoločenstva obmedziť túto možnosť. Aby bolo možné o takom obmedzení rozhodnúť, je nevyhnutné, aby boli splnené dve podstatné kritériá, a to dobrá viera okruhu dotknutých osôb a riziko závažných následkov. [54]

90. Súdny dvor rozhodol, že tieto kritériá sú splnené, pokiaľ existuje riziko závažných hospodárskych dôsledkov z dôvodu najmä vysokého počtu právnych vzťahov založených v dobrej viere na základe právneho predpisu, ktorý bol považovaný za platný, a zdá sa, že jednotlivci a vnútroštátne orgány boli navedené ku konaniu, ktoré nie je v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva z dôvodu objektívnej a významnej neistoty, pokiaľ ide o rozsah ustanovení Spoločenstva, pričom k tejto neistote prípadne prispelo tiež konanie iných členských štátov alebo Komisie. [55]

91. Česká, lotyšská a poľská vláda sa dovolávajú prípadných závažných finančných dôsledkov neobmedzeného použitia navrhovaného riešenia, ako aj dobrej viery dotknutých členských štátov.

92. Možnosť závažných finančných dôsledkov je zjavná. Počas obdobia niekoľkých mesiacov nemohli byť povinnosti stanovené priamo právom Spoločenstva uplatnené voči jednotlivcom vo väčšine nových členských štátov. Tejto okolnosti sa môžu dovolávať dotknuté osoby voči rozhodnutiam a opatreniam, ktoré ešte môžu byť predmetom súdneho preskúmania. Nie je možné vylúčiť, že colné pohľadávky, colné pokuty alebo iné poplatky sú tým vo väčšej miere dotknuté.

53 — Pozri rozsudky z 2. februára 1988, Blaizot a i., 24/86, Zb. s. 379, bod 27; z 15. decembra 1995, Bosman, C-415/93, Zb. s. I-4921, bod 141; z 3. októbra 2002, Barreira Pérez, C-347/00, Zb. s. I-8191, bod 44; zo 17. februára 2005, Linneweber a Akritidis, C-453/02 a C-462/02, Zb. s. I-1131, bod 41, a z 10. januára 2006, Skov a i., C-402/03, Zb. s. I-199, bod 50.

54 — Pozri rozsudky z 28. septembra 1994, Vroege, C-57/93, Zb. s. I-4541, bod 21; z 23. mája 2000, Buchner a i., C-104/98, Zb. s. I-3625, bod 39; z 12. októbra 2000, Cooke, C-372/98, Zb. s. I-8683, bod 42; Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 53, bod 42, a Skov a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 53, bod 51.

55 — Rozsudok z 13. februára 1996, Bautiaa a Société française maritime, C-197/94 a C-252/94, Zb. s. I-505, bod 48, odkazuje na rozsudok zo 16. júla 1992, Legros a i., C-163/90, Zb. s. I-4625, body 30 a nasl.

93. Nie je potrebné, aby Súdny dvor v prejednávanom prípade upresnil, kedy nastáva zodpovednosť za tieto dôsledky a kto zo Spoločenstva alebo nových členských štátov ju musí niesť. Ak by tento bod mal byť preskúmaný v budúcnosti, bolo by isto vhodné vziať od úvahy, že — ako uvádzajú viaceré členské štáty, ktoré sú účastníkmi tohto prípadu — články 2 a 58 aktu o podmienkach pristúpenia privádzajú členské štáty do náročnej situácie. Pre tieto štáty je *acquis communautaire* záväzné a musia ho teda uplatňovať. Môže však byť uplatnené voči ich občanom len vtedy, ak bolo riadne uverejnené. Toto uverejnenie však musí byť uskutočnené Spoločenstvom. Z toho na prvý pohľad vyplýva, že túto zodpovednosť nesie Spoločenstvo. [56]

94. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že finančné dôsledky, ktoré by mohli vyplynúť pre členský štát z rozsudku vydaného v prejudiciálnom konaní, neodôvodňujú samy osebe časové obmedzenie účinkov tohto rozsudku. [57] Je to tak i v prípade, pokiaľ finančné dôsledky nesie Spoločenstvo.

95. Okrem toho je otázkou, či sa možno v prejednávanom prípade domnievať, že subjekty dotknuté týmito dôsledkami, a to členské štáty a Spoločenstvo, konali v dobrej viere. Vlády, ktoré predložili pripomienky, a Komisia správne spoločne uvádzajú na základe existujúcej judikatúry, že povinnosti práva Spoločenstva z *acquis communautaire* môžu byť v zásade uplatnené voči dotknutým osobám v nových členských štátoch až po uverejnení príslušných ustanovení v mimoriadnom vydaní úradného vestníka.

96. Jediné rozdiely pozostávajú v čiastočne zastávanom názore — najmä estónskou a poľskou vládou —, podľa ktorého najmä z dôvodu uverejnenia na internete a podľa okolností jednotlivého prípadu môžu byť určité povinnosti predsa len uplatnené voči občanom. Takéto použitie vo výnimočných prípadoch však ťažko môže odôvodniť dobrú vieru v použiteľnosť ustanovení pred uverejnením mimoriadneho vydania úradného vestníka.

97. V tomto konaní nebolo prednesené nič, čo by umožňovalo domnievať sa, že existovala dobrá viera vo včasné uverejnenie *acquis communautaire*. Je isto potrebné uznať, že toto uverejnenie predstavovalo veľkú výzvu. Nič to nemení na tom, že nevyhnutné dôsledky, ktoré z neho vyplývajú, mali byť stanovené od počiatku. Opatrenia, ktoré by mali zmierniť tieto dôsledky, by mali spočívať vo väčšej snahe o včasné uverejnenie alebo v príslušnej prechodnej úprave

56 — Pozri v súvislosti s opomenutím členského štátu rozsudok Stichting ROM-Projecten, už citovaný v poznámke pod čiarou 22, bod 33.

57 — Rozsudky z 20. septembra 2001, Grzelczyk, C-184/99, Zb. s. I-6193, bod 52; z 15. marca 2005, Bidar, C-209/03, Zb. s. I-2119, bod 68, a z 18. januára 2007, Brzeziński, C-313/05, Zb. s. I-513, bod 58.

aktu o podmienkach pristúpenia, napríklad na základe spoľahlivého uverejnenia na internete.

98. Súdny dvor by preto nemal obmedzovať účinky rozsudku.

VI — Návrh

99. Navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky takto:

1. Z článku 2 druhej časti vety a z článku 58 druhej vety aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, vyplýva, že článok 199 ods. 1 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, môže byť uplatnený voči občanom týchto nových členských štátov za podmienok uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania až po tom, čo bol predmetom primeraného uverejnenia v príslušných úradných jazykoch týchto občanov.

2. Neexistenciou riadneho uverejnenia nariadenia v niektorých úradných jazykoch nie je dotknutá jeho platnosť. Preto ani sama osebe nezakladá povinnosť vnútroštátneho súdu, pred ktorým je vec prejednávaná, položiť prejudiciálnu otázku.